

2011-04-11

Dnr 43-2010:5175

Skolbeslut för grundskola

efter tillsyn av Heby skola 7-9
i Heby kommun

2011-04-11

Tf. rektor Björn Johansson
Heby skola F-6
Bjorn.johansson@heby.se

Heby kommun
Charlotte.lundgren@heby.se

Tillsyn i Heby skola 7-9

Grundskola årskurs 7-9

Helhetsbedömning och beslut

Skolinspektionens tillsyn fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Granskningen avser inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolan. Istället har en bedömning gjorts av i vilken utsträckning skolan, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i detta beslut grundas på de dokument som Heby skola 7-9 och Heby kommun skickat in, de verksamhetsredogörelser de lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten.

Vid tillsynen framkommer att Heby skola 7-9 behöver förbättra sina kunskapsresultat. Andel elever som når målen i alla ämnen är 73 procent och det är stor skillnad på pojkar och flickors resultat. Andelen flickor som når målen i alla ämnen är 83 procent medan andelen pojkar som når målen i alla ämnen endast är 63 procent. Enligt den nationella statistiken för år 2010 är skolans genomsnittliga meritvärde 195,6 vilket är under rikets genomsnitt (208,8). Det är även stor skillnad på flickornas och pojkarnas meritvärde, 217 poäng att jämföras med 174.

Statistik för år 2010 över andel elever som får Mycket väl godkänt (MVG) i olika ämnen visar också på stora skillnader i resultat mellan flickor och pojkar. Exempelvis har 30 procent av flickorna MVG i samhällskunskap men ingen pojke. I alla ämnen har en betydligt större andel flickor MVG än pojkarna har, utom i ämnet idrott och hälsa där ingen flicka har MVG.

Skolan måste under rektorns ledning vidareutveckla sitt kvalitetsarbete. Vid både rektors- och lärarintervju framkommer att lärarna inte diskuterar och analyserar skolans gemensamma resultat. Exempelvis finns inga diskussioner kring undervisningsformer

utifrån ett genusperspektiv med anledning av skillnaderna mellan flickor och pojkars resultat. Inte heller diskussioner kring skillnader i resultat mellan ämnen. Rektorn måste säkerställa att betygssättningen är likvärdig.

Vid tillsynen framkommer att det finns elever som utsätts för kränkningar och mobbing av andra elever och att några av dessa saknar förtroende för vuxna på skolan. I några av skolans klasser saknas arbetsro för eleverna. Skolan behöver snarast vidta ytterligare åtgärder för att skapa en god lärandemiljö. Skolan behöver också analysera om arbetet med att förebygga kränkningar är otillräckligt genom att utvärdera skolans värdegrundsarbete.

Rektorns roll är att leda detta kvalitetsarbete på skolan, det vill säga följa upp, utvärdera, analysera och initiera förändringar inom de områden som har betydelse för måluppfyllelsen. Rektorn behöver också ta ett större ansvar för att inhämta kunskap om och följa upp lärares undervisning.

Elevernas individuella utvecklingsplaner behöver förbättras. Även skolans arbete med åtgärdsprogram behöver vidareutvecklas så att dessa blir ett bättre redskap när det gäller planering och utveckling av den pedagogiska verksamheten kring elever i behov av särskilt stöd. Inför det fortsatta arbetet med att åtgärdsprogrammen är det viktigt att rektorn tar ansvar för att en utredning alltid ligger till grund för upprättandet av åtgärdsprogram. Även en utredning av lärmiljön bör finnas med.

Skolinspektionen har i tillsynen av Heby skola 7-9 identifierat följande brister som ska åtgärdas

- Alla elever ges inte förutsättningar att nå lägst målen för utbildningen (Lpo 94, 2.2 Kunskaper, Mål att uppnå i grundskolan, Kursplanerna).
- Rektorn ser inte i tillräcklig hög grad till att den pedagogiska personalen arbetar utifrån de nationella målen (2 kap. 2 § 1985 års skollag, Lpo 94, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, 2 Mål och riktlinjer).
- Rektorn har inte vidtagit tillräckliga åtgärder för att öka andelen lärare med utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver (2 kap. 3 § 1985 års skollag).
- De individuella utvecklingsplanerna följer inte grundskoleförordningens krav (7 kap. 2 § grundskoleförordningen).
- Rektorn säkerställer inte att lärarna utgår vid bedömning och betygssättning från de nationella målen i kursplaner och från betygskriterier (2 kap. 6 § grundskoleförordningen).

- Rektorn tar inte i tillräckligt hög grad ansvar för att inhämta kunskap om och följa upp lärarnas undervisning (2 kap. 2 § 1985 års skollag, Lpo 94, 2.8 Rektors ansvar).
- Rektorn tar inte i tillräckligt hög grad ansvar för att skolans resultat utvärderas regelbundet och att detta underlag används för att nå de nationella målen (2 kap. 2 § 1985 års skollag, Lpo 94, 1 Den enskilda skolans utveckling, 2.8 Rektorns ansvar).
- Rektorn tar inte i tillräckligt hög grad ansvar för att regelbundet utvärdera och ompröva de särskilda stödinsatser som ges (5 kap. 1 § grundskoleförordningen, Lpo 94, 1 Den enskilda skolans utveckling, 2.8 Rektors ansvar).
- Rektorn arbetar inte i tillräckligt hög grad för att säkerställa en likvärdig utbildning och betygssättning (5 kap. 1 § grundskoleförordningen, Lpo 94, 1 Den enskilda skolans utveckling, 2.8 Rektors ansvar).
- Rektorn arbetar inte i tillräckligt hög grad för att såväl utbildning som betygssättning är likvärdig på skolan (1 kap. 2 § 1985 års skollag, Lpo 94, 1 Skolans värdegrund och uppdrag).
- Rektorn ser inte till att lärarna arbetar med att anpassa undervisningen efter elevers behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande i tillräckligt hög grad (Lpo 94, 1. Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, 2.2 Kunskaper).
- Rektorn ser inte i tillräckligt hög grad till att undervisningen utvecklas och blir mer stimulerande i alla ämnen (Lpo 94, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, God miljö för lärande, 2.2 Kunskaper, Mål att sträva mot 2.2 Kunskaper, Riktlinjer).
- Elevernas inflytande över hur utbildningen utformas är inte tillräckligt (4 kap. 2 § 1985 års skollag, Lpo 94, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, Riktlinjer).
- Ordningsregler är inte förankrade samt efterlevs och anpassas inte efter skolans förhållanden (6 kap. 8 b § grundskoleförordningen).
- Alla lärare tar inte ansvar för att de regler som är fastställda för skolan följs. Relationerna mellan vuxna och elever, och elever emellan, bygger inte alltid på respekt och ömsesidigt förtroende. Alla elever har inte en lärandemiljö präglad av trygghet och arbetsro (1 kap. 2 § 1985 års skollag, Lpo 94, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, God miljö för utveckling och lärande, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper).

- Rektorn ser inte i tillräckligt hög grad till att det på skolan bedrivs ett målinriktat arbete för att förebygga och förhindra kränkande behandling. Skolans årliga plan mot kränkande behandling uppfyller inte skollagens krav (14 a kap. 8 § 1985 års skollag).
- Skriftliga bedömningar ges inte och betygskatalog förs inte enligt grundskoleförordningens och föreskriftens krav (7 kap. 9 § grundskoleförordningen, Skolverkets föreskrifter om utformningen av betygskatalog för grundskolan (SKOLFS 2009:27).
- Skolan har inte fungerande rutiner för närvarokontroll och rektorn ser till att vårdnadshavare kontaktas vid ogiltig frånvaro (6 kap. 8 a § grundskoleförordningen).
- Åtgärdsprogrammen uppfyller inte grundskoleförordningens krav (5 kap. 1 § tredje och fjärde stycket grundskoleförordningen).
- Alla elever som är i behov av särskilt stöd får inte sådant stöd (4 kap. 1 § 1985 års skollag, 5 kap. 1 § grundskoleförordningen).
- Rektorn säkerställer inte att studiehundledning på modersmålet ges till de elever som har behov av det (5 kap. 2 § grundskoleförordningen).
- Rektorn fattar inte beslut enligt bestämmelserna (2 kap. 15 § andra stycket, 4 kap. 6 § första meningen, 5 kap. 10 § grundskoleförordningen)

Bedömningarna redovisas i bilaga 2.

Rektor och Heby kommun har ansvar för att bristerna i Heby skola 7-9 åtgärdas. Redovisning ska lämnas till Skolinspektionen senast 3 månader från den dag beslutet för Heby kommun meddelas. Skolinspektionen kommer då att följa upp beslutet. Skolinspektionen förutsätter dock att rektorn och Heby kommun snarast vidtar åtgärder för att rätta till bristerna. Skolinspektionen kan komma att tidigare än angivet datum begära att få ta del av arbetet med att åtgärda bristerna.

I ärendets slutliga handläggning har deltagit undervisningsråd Sigbritt Gålnander.

På Skolinspektionens vägnar

Luca Nesi

Enhetschef

Jane Strandberg

Utredare

Bilagor:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen och beskrivning av skolan

Bilaga 2 Tillsynsprotokoll och bedömningar för skola Heby skola 7-9

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför tillsyn i Heby kommun under februari till april 2011. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolor i kommunen. Skolinspektionen besökte skolan den 15-16 februari 2011. Ansvariga för tillsynen har undervisningsrådet Sigbritt Gålnander och utredare Jane Strandberg varit.

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. Skolbeslutet kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

När tillsynen har genomförts i hela kommunen sammanställs iakttagelser och bedömningar som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen i ett beslut (slutligt beslut). Skolbesluten från samtliga skolor i kommunen fogas då till det beslutet som bilagor. Skolinspektionen kommer att följa upp vilka åtgärder som vidtagits i anledning av påtalade brister senast tre månader efter att kommunbeslutet meddelades.

Tillsynen inriktas mot fyra huvudområden: **måluppfyllelse och resultat, pedagogisk ledning och utveckling av skolan, skolans lärandemiljö** samt **enskild elevs rätt**. Bedömningarna av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet.

Den nya skollagen trädde i kraft den 1 augusti 2010, men 1985 års skollag ska fortsätta att tillämpas fram till den 1 juli 2011. Det innebär att 1985 års skollag är utgångspunkten för Skolinspektionens tillsyn och granskning fram tills dess.

Underlaget för Skolinspektionens bedömning är dels dokument från kommunen och Heby skola 7-9, dels den information som samlats in under besöket. I Heby skola 7-9 intervjuades vikarierande rektorn, lärare, annan personal och elever och föräldrar. Även annan information om kommunen och skolan från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts.

Rektorn har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).

Beskrivning av skolan

Tabell 1. Antal elever på Heby skola 7-9

Heby skola 7-9	Antal elever
Grundskolan totalt	279

Källa: Skolans egna uppgifter mars 2011

Heby skola 7-9 ligger i tätorten Heby. Skolan omfattar grundskolans årskurser 7-9 som består av sex klasser i årskurs 7 samt fyra klasser vardera i årskurs 8 och 9. På skolan finns också en särskild undervisningsgrupp för nyanlända elever en s.k. förberedelseklass.

Skolans personal och elever är organiserade i tre årskursvisa arbetslag. Varje arbetslag har en så kallad teamledare som tillsammans med rektorn utgör skolans ledningsgrupp. Utöver lärare finns på skolan elevassistenter, vaktmästare, studie- och yrkesvägledare, skolassistenter och skolvärd. Rektorn är tillförordnad rektor sedan januari 2011 och har tidigare arbetat som lärare på skolan.

Tillsynsprotokoll för Heby skola 7-9

Rutan under varje bedömningspunkt fylls endast i när Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs. Bedömningar och motiveringar för detta redovisas i det följande.

Måluppfyllelse och resultat

Kunskaper

Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Fokus på skolans uppdrag

Lärarnas bedömning och utvärdering

Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering

Skolans lärandemiljö

Fokus på lärande

Tillit till elevens förmåga

Trygghet och studiero

Enskild elevs rätt

Bedömning (och betyg)

Undervisningstid och val

Särskilt stöd

Studie- och yrkesvägledning

Avgifter

Rektorns beslutsfattande

Bedömningar och motiveringar

Huvudområde: Måluppfyllelse och resultat

Bedömningsområde: Kunskaper

Bedömning:

Alla elever ges inte förutsättningar att nå lägst målen för utbildningen.

Författningsstöd:

Lpo 94, 2.2 Kunskaper, Mål att uppnå i grundskolan

Kursplanerna

Motivering:

Enligt den nationella statistiken för år 2010 är skolans genomsnittliga meritvärde 195,6 vilket är under rikets genomsnitt (208,8). Värdet har pendlat upp och ner de senaste åren varför det inte går att utläsa om resultatet förbättrats eller försämrats över tid. Det är stor skillnad på flickornas och pojkarnas meritvärde. Flickornas genomsnittliga meritvärde (217 poäng) är nästan i paritet med resultatet för rikets flickor medan pojkarnas meritvärde (174 poäng) är anmärkningsvärt lågt.

Andel elever som når målen i alla ämnen är 73 procent och även här är det stor skillnad på pojkar och flickors resultat. Andelen flickor som når målen i alla ämnen är 83 procent medan andelen pojkar som når målen i alla ämnen endast är 63 procent.

Statistik för år 2010 över andel elever som får Mycket väl godkänt (MVG) i olika ämnen visar också på stora skillnaden i resultat mellan flickor och pojkar. Exempelvis har 30 procent av flickorna MVG i samhällskunskap men ingen pojke. I alla ämnen har en betydligt större andel flickor MVG än pojkarna har, utom i ämnet idrott och hälsa där ingen flicka har MVG.

Andel elever som blev behöriga till nationellt program år 2010 är 93 procent vilket är bättre än rikets genomsnitt. Här finns ingen skillnad i resultat mellan flickor och pojkar. Resultatet innebär dock att nästan var tionde elev blir inte behörig till gymnasieskolan.

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Bedömningsområde: Fokus på skolans uppdrag

Bedömning:

Rektorn ser inte i tillräcklig hög grad till att den pedagogiska personalen arbetar utifrån de nationella målen

Författningsstöd:

2 kap. 2 § 1985 års skollag

Lpo 94, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, 2 Mål och riktlinjer

Motivering:

Skolan har schemalagt en så kallad Hälsoprofil för eleverna. Vid intervjuer med lärare framgår att det inte finns någon styrning kring vad ämnet ska innehålla och det råder oklarheter om kopplingen till nationella mål. Några lärare använder tiden till att diskutera exempelvis kost och hälsa medan andra lärare använt tiden till sina ämnen. Eleverna är osäkra på hur ämnet har koppling till skolarbetet och beskriver att det beror helt på vilken lärare de har.

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Bedömningsområde: Fokus på skolans uppdrag

Bedömning:

Rektorn har inte vidtagit tillräckliga åtgärder för att öka andelen lärare med utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver.

Författningsstöd:

2 kap. 3 § 1985 års skollag

Motivering:

Den nationella statistiken visar att endast 74 procent av lärarna på skolan har en pedagogisk högskoleexamen. Rektorn uppger bland annat att det finns lärare i matematik som har en utbildning riktad mot årskurserna 1-7 samt att det finns lärare inom samhällsorienterande ämnen och de naturorienterande ämnena som inte har utbildning i alla ämnen de undervisar i. Rektorn uppger även att det inte finns någon kompetensutvecklingsplan för lärare som inte har erforderlig utbildning men att lärarna är ombedda att börja fundera kring hur de ska få utbildning exempelvis inom lärarlyftet.

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Bedömningsområde: Lärares bedömning och utvärdering

Bedömning:

De individuella utvecklingsplanerna följer inte grundskoleförordningens krav.

Författningsstöd:

7 kap. 2 § grundskoleförordningen

Motivering:

Elevernas individuella utvecklingsplaner är idag inte utformade på ett sådant sätt att eleven och elevens vårdnadshavare får tydlig information om elevens kunskapsutveckling i förhållande till de nationella målen i alla ämnen. Skolan har sedan en tid tillbaka köpt in och använt sig av ett dataprogram som ska vara till stöd för arbetet med att bedöma och beskriva elevernas kunskapsutveckling i de individuella utvecklingsplanerna. Dataprogrammet ska ge både lärare, elever och föräldrar åtkomst. Både rektorn och lärarna uppger dock att det finns skillnader, både mellan ämnen och mellan lärare, i hur långt man har kommit med att beskriva elevernas kunskapsutveckling. Elever uppger att vissa lärare beskriver vad eleven ska göra för att utvecklas ytterligare eller få ett högre betyg medan andra lärare, exempelvis i matematik, kan skriva att eleven når målen utan ytterligare kommentarer. Några elever och föräldrar uppger att de har svårigheter att logga in i programmet och därmed inte får någon information alls.

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Bedömningsområde: Lärares bedömning och utvärdering

Bedömning:

Rektorn säkerställer inte att lärarna utgår vid bedömning och betygssättning från de nationella målen i kursplanerna och från betygskriterierna.

Författningsstöd:

2 kap. 6 § grundskoleförordningen

Motivering:

Betygsstatistiken visar att det finns stora skillnader i elevernas resultat mellan ämnena. I idrott och hälsa har som tidigare nämnts ingen flicka på skolan fått betyget mycket väl godkänd år 2010 att jämföras 22 procent av flickorna som fick det betyget på riksnivå. Även skillnaden mellan pojkarnas resultat på skolan och genomsnittet för riket är högt. 7 procent av pojkarna på skolan fick MVG medan 29 procent av rikets pojkar fick bety-

get MVC. Eleverna uppfattar dessa skillnader som att vissa lärare bedömer mer "strängt" än andra. Elever ger som exempel att i idrott och hälsa krävs det 100 procent närvaro samt att eleven bedriver sport i någon klubb på fritiden samt inte röker för att få betyget mycket väl godkänt. Med anledning av att det framkommer vid intervjuer med lärare att det saknas diskussioner av resultat på skolnivå och det saknas ett arbete på skolan för att säkerställa likvärdig betygssättning ser Skolinspektionen allvarligt på elevernas uppgifter.

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Bedömningsområde: Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering

Bedömning:

Rektorn tar inte i tillräcklig hög grad ansvar för att inhämta kunskap om och följa upp lärarnas undervisning.

Författningsstöd:

2 kap. 2 § 1985 års skollag,

Lpo 94, 2.8 Rektors ansvar

Motivering:

Rektorn måste i en högre grad följa upp lärarnas undervisning. Personalen uppger att de sedan en lång tid tillbaka saknats en rektor som följer upp likvärdighet, undervisningens kvalitet eller hur läroplanens och kursplanens mål att sträva mot verkligen genomsyrar undervisningen. Lärarna efterfrågar rektorns närvaro i undervisningen samt återkoppling på undervisningen som ett stöd för det pedagogiska ledarskapet i klassrummet. Rektorn menar att han under den korta tid han varit ansvarig prioriterat den yttre miljön och trivsel. Han instämmer med att frågan är viktig men har inte hunnit systematisera hur han ska gå vidare.

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Bedömningsområde: Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering

Bedömning:

Rektorn tar inte i tillräcklig hög grad ansvar för att skolans resultat utvärderas regelbundet och att detta underlag används för att nå de nationella målen.

Författningsstöd:

2 kap. 2 § 1985 års skollag

Lpo 94, 1 Den enskilda skolans utveckling, 2.8 Rektors ansvar

Motivering:

Heby skola 7-9 uppvisar brister i sitt kvalitetsarbete. Vid både rektors- och lärarintervju framkommer att lärarna inte diskuterar och analyserar skolans gemensamma resultat. Exempelvis finns inga diskussioner kring undervisningsformer utifrån ett genusperspektiv med anledning av skillnaderna mellan flickor och pojkars resultat eller skillnader i resultat mellan ämnen. Inte heller diskussioner kring uppföljning och utvärdering av värdegrundsarbetet. Det finns ingen aktuell kvalitetsredovisning och inte heller någon annan dokumentation som beskriver ett kvalitetsarbete på skolan.

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Bedömningsområde: Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering

Bedömning:

Rektorn tar inte i tillräckligt hög grad ansvar för att regelbundet utvärdera och ompröva de särskilda stödinsatser som ges.

Författningsstöd:

5 kap. 1 § grundskoleförordningen

Lpo 94, 1 Den enskilda skolans utveckling, 2.8 Rektors ansvar

Motivering:

Det är angeläget att rektorn säkerställer att de stödinsatser som görs på skolan också leder till avsedda resultat. Genom intervjuer med lärarpersonal och skolans elevhälso-team konstaterar Skolinspektionen att skolan saknar rutiner för att följa upp och analysera hur det särskilda stödet utformas och fungerar. På samma sätt som skolan behöver förbättra sin analys och utvärdering av kunskapsresultaten, som beskrivs ovan, behöver skolan även en skolövergripande utvärdering och analys av stödinsatserna för att kunna analysera hur dessa fungerar och vilka resultat som uppnås på skolan.

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Bedömningsområde: Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering

Bedömning:

Rektorn arbetar inte i tillräcklig hög grad för att säkerställa en likvärdig utbildning och betygssättning.

Författningsstöd:

1 kap. 2 § skollagen

Lpo 94, 1 Skolans värdegrund och uppdrag

Motivering:

Vid intervjuer med rektorn och lärarna framkommer att det inte finns systematiska diskussioner på skolan angående likvärdig betygssättning. Enstaka lärare har personliga kontakter med lärare på kommunens andra betygssättande skola men det finns inget formellt samarbete exempelvis genom någon kommunövergripande satsning.

Huvudområde: Skolans lärandemiljö

Bedömningsområde: Fokus på lärande

Bedömning:

Rektorn ser inte till att lärarna arbetar med att anpassa undervisningen efter elevers behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande i tillräcklig hög grad.

Författningsstöd:

Lpo 94, 1. Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, 2.2 Kunskaper

Motivering:

Den nationella statistiken visar att andelen elever som slutar läsa moderna språk i årskurs 9 och byter till engelska är hög. Mer än 35 procent av eleverna på skolan läser inte moderna språk i årskurs 9 att jämföras med 15 procent i årskurs 8. Rektorn och lärare uppger att det finns lärare inom ämnet som i högre grad skulle behöva anpassa undervisningen efter sina elevers behov istället för att nöja sig med att eleverna byter till engelska. Observationer vid Skolinspektionens besök bekräftade bilden av att undervisningen i moderna språk i högre grad kan anpassas efter elevers behov, förutsättningar erfarenheter och tänkande.

Vid intervjuer med rektorn, lärare, elever och föräldrar framkommer också att för flera ämnen kan skolan bli bättre på att ge utmaningar och möta de elever som har goda studieresultat.

Huvudområde: Skolans lärandemiljö

Bedömningsområde: Fokus på lärande

Bedömning:

Rektorn ser inte i tillräckligt hög grad till att undervisningen utvecklas och blir mer stimulerande i alla ämnen.

Författningsstöd:

Lpo 94, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, God miljö för lärande, 2.2 Kunskaper, Mål att sträva mot 2.2 Kunskaper, Riktlinjer

Motivering:

Utifrån intervjuer och samtal med skolans elever framträder en bild av att det finns en stor variation mellan olika ämnen och lärare om eleverna erbjuds en stimulerande undervisning. Exempelvis beskriver eleverna att arbetet i en del ämnen kan upplevas som enformigt när det gäller innehåll, arbetssätt och arbetsformer. Skolinspektionens verksamhetsbesök bekräftar bilden av att mycket av arbetet är styrt av den lärobok som används i ämnet och att en stor del av undervisningstiden används till att ge instruktioner istället för undervisning. Samtidigt lyfts goda exempel fram av eleverna där läraren utgår från elevernas erfarenhet och intressen, varierar arbetssätt och redovisningsformer på ett sätt som ger eleverna lust att lära.

Huvudområde: Skolans lärandemiljö

Bedömningsområde: Fokus på lärande

Bedömning:

Elevernas inflytande över hur utbildningen utformas är inte tillräckligt.

Författningsstöd:

4 kap. 2 § 1985 års skollag

Lpo 94, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, Riktlinjer

Motivering:

Tillsynen visar att arbetet med att ge eleverna på Heby skola 7-9 inflytande över sin egen utbildning kan förbättras. Av elevintervjuer framgår att i vissa ämnen kan eleverna exempelvis få välja redovisningssätt och provtillfälle men eleverna beskriver få eller inga exempel på hur de har inflytande över själva upplägget av undervisningen.

Huvudområde: Skolans lärandemiljö

Bedömningsområde: Trygghet och studiero

Bedömning:

Ordningsregler är inte förankrade, efterlevs inte samt anpassas inte efter skolans förhållanden..

Författningsstöd:

6 kap. 8 b § grundskoleförordningen

Motivering:

På Heby skola 7-9 finns ordningsregler som inte i tillräcklig hög grad är förankrade och efterlevs. Eleverna uppger också att det är olika från lärare till lärare vilka regler som gäller, huruvida man exempelvis får ha keps och ytterkläder i klassrummet m.m. De yngre eleverna som Skolinspektionen intervjuar är inte säkra på att det finns ordningsregler men tror att de lästes upp vid terminsstart. Lärarna bekräftar vid intervjun att det brister när det gäller att skapa gemensamma regler.

Huvudområde: Skolans lärandemiljö

Bedömningsområde: Trygghet och studiero

Bedömning:

Alla lärare tar inte ansvar för att de regler som är fastställda för skolan följs. Relationerna mellan vuxna och elever, och elever emellan bygger inte alltid på respekt och ömsidigt förtroende. Alla elever har inte en lärandemiljö präglad av trygghet och arbetsro.

Författningsstöd:

1 kap. 2 § 1985 års skollag

Lpo 94, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, God miljö för utveckling och lärande, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper

Motivering:

Vid elevintervjuer framkommer att det finns elever på skolan som utsätts för kränkningar och mobbing av andra elever. Även studiemiljön är i vissa klasser dålig med stök och bristande studiero. Observationer vid tillsynen bekräftar elevernas beskrivningar och visar att lärandemiljön i vissa klasser inte är acceptabel. Rektorn uppger att även den yttre miljön blivit sämre med klotter m.m. vilket han ser som angeläget att arbeta mot och prioritera för att öka trivselen för alla.

I Skolinspektionens enkät, som 83 procent av eleverna i årskurs 9 besvarat inför tillsynen, så instämmer (*Instämmer helt och hållet* eller *Stämmer ganska bra*) 64 procent av eleverna i påståendet att "*I min skola kan eleverna vara elaka mot varandra utan att de vuxna reagerar*". Det finns alltså en misstro hos eleverna huruvida de vuxna agerar vid kränkningar.

Eleverna berättar för Skolinspektionen vid samtal och intervjuer att alla lärare fullföljer exempelvis inte tillsägelser utan ger upp. Det finns å andra sidan även elever som berättar för Skolinspektionen att det finns vuxna på skolan som kan gå för långt när det gäller att upprätthålla ordningen i undervisningen. Elever beskriver att det finns lärare som handgripligt har kastat ut dem från klassrummet och eleverna upplever sig som kränkta av vuxna. Skolinspektionen påpekar att det är mycket viktigt att det finns en samsyn bland lärare på skolan hur man ser till att regler efterlevs.

Huvudområde: Skolans lärandemiljö

Bedömningsområde: Trygghet och studiero

Bedömning:

Rektorn ser inte i tillräckligt hög grad till att det på skolan bedrivs ett målinriktat arbete för att förebygga och förhindra kränkande behandling. Skolans årliga plan mot kränkande behandling uppfyller inte skollagens krav.

Författningsstöd

14 a kap. 8 § 1985 års skollag

Motivering:

Heby kommun har sedan några år tillbaka en förvaltningsövergripande värdegrundsvision som innebär gemensam trygghetsplan med riktlinjer, information och enkätmaterial. I Heby skola arbetar man för att förebygga och förhindra kränkande behandling bland annat genom trygghetsgrupp, skolvärd och elevvärdsteam. Skolan har också valt att arbeta med den gemensamma värdegrunden genom att livskunskap finns på schemat. Eleverna uppger att där pratar de om "livet och problem och hur man ska bete sig" och de lärare som håller dessa lektioner har genomgått utbildning. Trots detta berättar lärare och elever att det i vissa klasser är stökigt med elever som kommer försent och bristande studiero. Eleverna uppger också att många skolkar ifrån livskunskapen.

Skolan saknar en plan mot kränkande behandling samt en likabehandlingsplan. Endast ett utkast för läsåret 2010/2011 föreligger i färdigt skick.

Huvudområde: Enskild elevs rätt

Bedömningsområde: Bedömning och betyg

Bedömning:

Skriftliga bedömningar ges inte och betygskatalog förs inte enligt grundskoleförordningens och föreskriftens krav.

Författningsstöd:

7 kap. 9 § grundskoleförordningen

Skolverkets föreskrifter om utformningen av betygskatalog för grundskolan (SKOLFS 2009:27)

Motivering:

Elever som inte når upp till målen i ett ämne och inte får betyg ska i stället få en skriftlig bedömning. I Heby skola är dessa felaktigt benämnda skriftliga omdömen. I några av de skriftliga bedömningar som Skolinspektionen tagit del av framgår inte vilka mål som eleven har uppnått.

Betygskatalogen som Skolinspektionen tagit del av saknar angiven skolidentitet: dvs. Statistiska centralbyråns skol-ID.

Huvudområde: Enskild elevs rätt

Bedömningsområde: Undervisningstid och val

Bedömning:

Skolan har inte fungerande rutiner för närvarokontroll och rektorn ser till att vårdnadshavare kontaktas vid ogiltig frånvaro.

Författningsstöd:

6 kap. 8 a § grundskoleförordningen

Motivering:

Elever uppger att det varierar mellan lärarna om lärarna kontrollerar närvaro eller inte. Enligt eleverna kan man vara frånvarande för vissa lärares lektioner utan att läraren tar upp frånvaro så att föräldrar får kännedom om detta. Föräldrar Skolinspektionen samtalat med bekräftar att det finns ett problem med information kring frånvaro.

Huvudområde: Enskild elevs rätt

Bedömningsområde: Särskilt stöd

Bedömning:

Åtgärdsprogrammen uppfyller inte grundskoleförordningens krav.

Författningsstöd:

5 kap. 1 § grundskoleförordningen

Motivering:

Åtgärdsprogram skrivs inte för alla elever i behov av särskilt stöd på Heby skola 7-9. Exempelvis finns det elever som har ämnen de inte når målen i, enligt skolans betygskatalog, utan att det finns åtgärdsprogram för eleven. Vid intervjuer med lärare och elevhälsan uppger dessa att det även finns elever som är i behov av särskilt stöd på grund av social problematik utan att åtgärdsprogram är skrivna.

I de åtgärdsprogram Skolinspektionen tagit del av framgår inte att en utredning gjorts så att elevens behov tydliggörs. Det kan exempelvis stå att eleven har svårigheter med faktatexter inom SO. Vad elevens svårigheter består av framgår inte. De åtgärder som beskrivs är generella. Det kan exempelvis stå att eleven ska få anpassat material. Hur detta är kopplat till elevens behov är inte tydligt. Av det urval av åtgärdsprogram som Skolinspektionen tagit del av beskrivs enbart åtgärder på individnivå. Förändringar av exempelvis lärandemiljön återfinns inte.

Huvudområde: Enskild elevs rätt

Bedömningsområde: Särskilt stöd

Bedömning:

Alla elever som är i behov av särskilt stöd får inte sådant stöd

Författningsstöd:

4 kap. 1 § 1985 års skollag

5 kap. 1 § grundskoleförordningen

Motivering:

Alla elever som är i behov av särskilt stöd ges inte detta på Heby skola 7-9. Som framgår av ovan finns det elever som inte når målen i ämnen eller har social problematik och dessa elevers behov av särskilt stöd är inte utredda och beskrivna i åtgärdspro-

gram. Enligt lärare som Skolinspektionen pratat med så ges inte särskilt stöd i moderna språk utan eleverna uppmanas istället att byta till engelska. Rektorn anger vid faktagranskningen att detta är tvärt emot skolans uttalade policy i frågan.

Huvudområde: Enskild elevs rätt

Bedömningsområde: Särskilt stöd

Bedömning:

Rektorn säkerställer inte att studiehandledning på modersmålet ges till de elever som har behov av det

Författningsstöd:

5 kap. 2 § grundskoleförordningen

Motivering:

På Heby skola 7-9 finns elever som enligt rektorn och lärarna har behov av studiehandledning på sitt modersmål för att kunna uppnå målen för utbildningen. Trots detta anordnar skolan ingen studiehandledning på modersmålet.

Huvudområde: Enskild elevs rätt

Bedömningsområde: Rektorn fattar beslut enligt bestämmelserna

Bedömning:

Rektorn fattar inte beslut om placering i särskild undervisningsgrupp och beslut om anpassad studiegång. De beslut som finns om anpassad studiegång uppfyller inte författningarnas krav.

Författningsstöd:

2 kap. 15 § andra stycket, 4 kap. 6 § första meningen, 5 kap. 10 § grundskoleförordning
JO:s beslut 2 oktober 1997 dnr 3053-1996

Motivering:

På skolan finns en förberedelseklass. Beslut om placering i särskild undervisningsgrupp saknas liksom beslut om anpassad studiegång för dessa elever. Av beslutet om anpassad studiegång ska det framgå på vilket sätt undervisningen har anpassats. Bland annat måste det framgå vilka ämnen som påverkas och i vilken utsträckning. Vidare behöver den blankett som används vid placering i särskild undervisningsgrupp revideras.

ras. Det gäller exempelvis rubriken liten undervisningsgrupp liksom bristfällig överklagandehänvisning.